

De *Postryder* verschijnt s' dingsdags, s' dondersdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEGE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteuren.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reclamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN, DEN 17 OCTOBER.

Belooningen toegestaan aan onderwyzers.

De *Moniteur* heeft eene tabel afgekondigd bevattende de namen der onderwyzers aan welke door ministerieel besluit van den 22 september jongstleden belooningen toegestaan zyn om zich onderscheiden te hebben in de uitoefeningen hunner pligten. Uit deze tabel zien wy dat er 50 belooningen gegeven zyn in de provincie Antwerpen, 39 in Brabant, 36 in West-Vlaanderen, 59 in Oost-Vlaanderen, 76 in Henegouwen, 56 in de provincie Luik, 56 in Luxemburg, 56 in de provincie Namen, en maar elf in de provincie Limburg! De gelukkige uitgekozenen dezer laatste provincie zyn de III. Ingenbleek, Monceau, Pipers, Bormans, Rubyns, Lipkens, Wouters, Moselaers, Hamoir, Eggen en Giffens, respectievelijk onderwyzers te Exel, Wonck, Diepenbeek, Jeuck, Gelinden, Neeroeteren, Alken, Brée, Lanaeken, Aelst en Reckheim.

Wy vragen ons te vergeefs welke de oorzaak zyn mag waarom in de provincie Limburg zulk een wonder klein getal van belooningen der onderwyzers te beurt gevallen is, daer wy weten dat in geen gedeelte des lands de scholen verder gevorderd zyn en dat het getal der bekwame onderwyzers in evenredigheid nergens zoo groot is al in deze provincie.

De *Progrès* van Brussel maakt over dit onuitlegbaar geval de volgende bemerkingen: « Men telt in elke onzer provinciën een aantal slagtoffers van de ontoereikendheid der fondsen bestemd tot aanmoedigingen voor de onderwyzers, maar geene provincie is zoo streng behandelt als de provincie Limburg, nog bloedende aan de ongeneesbare wonden welke haar toegebracht werden door de diplomatie, die laffe raedgerfster van nootlottige dagen. Indien wy geene duizend gelegenheden gehad hadden om den iver, den aensch, de onbegrensde overgegevenheid onzer ongelukkige broeders te beseffen, zouden wy bykans moeten twyfen aan hunne titels op de belooningen van den Staat. Maar wy hebben de verzekering dat de *Limburgsche leermeesters onder allen uitmunten door de gaven des geestes en des herten*; wy weten dat zyne zorg, geene moeite ontzien om de verstanden te verlichten en in de jonge zielen de gevoelens uit te storten van liefde voor God, voor het Vaderland en voor den Koning, welke ten allen tyde onze kracht en onze roem zullen wezen.

« Vreezen wy dan niet te zeggen dat het hoogst noodzakelyk is dat de tabel van belooningen door den *Moniteur* afgekondigd zonder uitsluiting herzien worde. »

Wy sluiten ons by het gevoelen van den *Progrès* onvoorwaardelyk aan, stellen daer neven dat indien ook de herziening door het opvoedkundige blad gevraagd niet plaats hadde, de *Limburgsche onderwyzers* zich overvloedig schadeloosgesteld mogen achten door de protestatiën der openbare opinie en de lofbetuigingen van bevoegde regters.

(*Volksblad.*)

De terugroeping der fransche troepen uit Rome.

Men leest in een parysisch blad:

« Onze korrespondentiën uit Rome laten ons niet toe te twyfen dat men zich, in uitvoering der konventie van 15 september, niet ernstig met de terugroeping der fransche troepen bezig houdt.

« De ongesteldheid van Mgr de Mérode, welke schynt zeer ernstig te zyn geweest, heeft niet belet de benoemde maatregelen voor te bereiden, om de troepen van het bezettings leger door pauselyke garnizoenen in de verschillende lokaliteiten, andere dan de vereenigingspunten, waar over de beide gouvernementen het een zyn, dit is te zeggen, Rome, Civita-Vecchia en Viterbo, te vervangen.

« Verscheidene pauselyke agenten houden zich vlytig bezig met het aanwerven van rekruten om de kaders van het roomsche leger voort te maken. Er zyn aanwervings-bureelen, vooral te Civita-Vecchia geopend.

« Men weet nog niet juist wanneer de onruimings beweging zal beginnen.

« Wy vernemen echter, dat er van nu af in

het ministerie der zeemagt maatregelen voor een eerste transport gemaakt worden. Men mag zich dus verwachten, dat er eertlang gevolg zal gegeven worden aan de schikkingen door het keizerlyke gouvernement, voor de achtereenvolgende terugroeping van ons leger uit Rome, vastgesteld. »

De volgende brief bevat kurieuse byzonderheden over den toestand onzer landgenooten, welke van het belgisch-mexikaansch legioen deel maken.

Morelia, 25 augustus 1865.

Als ik tweemaal verwaarloosd heb u te schryven, dan komt dit niet by gebrek aan moed of gebruggen. De herinnering aan allen, die my lief zyn, staet my altyd voor den geest, en nog nooit heb ik het afwezig vaderland zoo bitter betreurd als nu; maar het leven is ongemakkelek voor den soldaat in de warme landen van den Michoacan, de vermoedigen buitengewoon en de oogenblikken kort en zeldzaam. De uren van den slaap, eerste en volstrekte benoedigheid in dit ontzenuwend klimaat, worden met eene vrekke hand toegemeten: er is eventwel geen andere tyd dien men aan het brieschryven kan toewyden.

Het regensseizoen, waterhozen waarvan gy u in België geen denkbeeld kunt vormen, en welke de korte tusschenpoelen van yskouden wind, brandende zon of zware luchtigstellenis aanduiden, heeft den loop onzer expeditiën niet onderbroken. Het zyn alle dagen gedwongene marchen en langs zulke slechte wegen en zoo veel omwegen, dat er dry uren noodig zyn, om eene enkele uer af te leggen. Dan moet men nog tot aan de knien door 't slyk gaen, en gy kunt gemakkelek begrypen wat er uit voortspuit voor zwaer beladene soldaten, elkander een voor een volgende by het licht der fakkels, welke van vyf tot vyf soldaten worden gedragen, ten einde zich niemand zou verwyderen van de kolom, omringd door guerillas, bandieten zonder woord of trouw, welke, geen anderen regel volgende dan den moord, zeer laf tegen een gewaerschuwd en gewapend vyand zyn, en van de uiterste vreedheid als zy talryk op eenen tegenstrever kunnen vallen, welke zonder verdediging is. Dezen morgend vroeg is een der onzen, de grenadier V., van Dixmude, dappere soldaat, brave jongen, een der helden in den slag van Loma en welke voor de militaire medaille was voorgesteld, onverwachts overvallen, op vier stappen van het kampement aan den boord eener beek, waar hy zyne slobkousen waschte: hy werd in stukken gekapt.

In dergelyke omstandigheden rekent men zich gelukkig wanneer de trompet de halte heeft geblazen en de groote en kleine posten zyn uitgezet; men rekent zich gelukkig, zeg ik, wanneer men zyn tent op de helling van eenen heuvel kan opslaan en zich op den blooten grond uitstreken. Alsdan krygt gy voor alle voedsel een stuk opgelegd vleesch en soep, tamelyk goed als het water by toeval goed is, maar alschuwelyk slecht als het water moet gefiltreerd worden, iets wat gewoonlyk vier keeren van de vyf gebeurt.

Met dergelyk regiem zou het brood zeer welkom zyn: doch het is alleen op de tafel van den kolonel overvloedig: zelfs de officiers zyn er van beroofd.

Het is waar dat de soldy, welke in de nabuurschap van Pueblos zeer regelmatig wordt betaeld, ons toelaet onze keuken een weinig te veranderen; doch de schoppejakken zyn niet beschaemd ons voor een uitgeleerd kiekje 6 fr. en voor een ei 36 centiem te rekenen... Verwacht dus niet van my dat ik met myne spaerpenningen huizen en landen zal koopen.

Gy weet ongetwyfeld dat men van den 12 april, daags na het gevecht van Tacumburo, reeds over de uitwisseling der krygsgevangenen sprak als van eene zeer aanstaende gebeurtenis. Welnu! De zaken zyn nog op hetzelfde punt. Wy zyn nog verre van de volledige bevrediging, verder dan ooit, want voor eene regelmatige bende verstrooid of onthouden. Ryzen er honderde bandieten rondom ons op. Kortom, men doet ons een bedrevend verhaal onzer krygsgevangenen van Sint-Huertamo. Zy doen al de korvees der soldaten van Regulés, — een gewezen inwooner van Antwerpen, welke in een onzer universiteiten heeft gestudeert, — krygen weinig eten, geene soldy, maar integendeel veel slagen en mishandelingen. Men zegt dat ze vol kwalen en ongedierte zyn.

Ik heb geen deel mogen maken van de commissie, met de uitwisseling gelast en waaraan de terugkomst zeer onzeker is. Om hare bestemming te bereiken, heeft deze dappere deputatie ruim honderd hinderlagen te doorkomen, hetgeen ten naestenby zoo gemakkelek is als voor eenen kemel om door de oog eener nacht te kruipen, onze vyanden eischen geene uitwisseling van

voor man, maar een zwaer pensioen, in goed klinkende piasters. Zal het keizerlyk gouvernement het aldus verstaan! Het is my niet toegelaten er aan te twyfen: doch het is zeker dat het sinds lang gewaerschuwd is en hardhoorend blyft.

Men schryft ons uit Leuven, 13 oktober:

Gisteren avond, ten 7 1/2 ure, is er in de St-Martenskerke, alhier, brand uitgebroken, deze kazerne wordt bezet door het regiment van het 2^e jagers te paerd. De brand is begonnen in eenen vleugel van den stal, bevattende 200 paerden, welke spoedig gered werden.

In een oogwenk stond het gansche gebouw in vlammen en geleek het aan een vurigen oven. Welhaest werd het alarmteeken door al de klokken der stad verspreid en onmiddelyk kwam het korps sapeurs-pompieers, onder bevel van kommandant, met gansch het materieel ter plaatse gesneld. Al de burgerlyke, militaire en geestelyke overheden waren insgelyks aanwezig. Men bemerkte er den burg-meester, schepenen en gemeenteraedsleden, de kolonels en officiers van het garnizoen, den plaatselyken bevelhebber der geestelyke overheden van al de religieuse gestichten, enz., enz.

Rond middernacht bleven er van het groote gebouw slechts nog de vier muren over. Iedereen heeft geweddeverd om het vuur te beperken. De kazerne was door de maetschappy *la Belgique* verzekerd.

Men heeft geene ongelukken te betreuen. Eerst vreesde men dat er een persoon het leven had verloren; maar by nader onderzoek bevond men dat dit gelukkig onwaar was. Het was een schipper wiens broeder soldaat was by het regiment, en uit vrees had hy de vallende ziekte gekregen; hy werd naar het hospitaal gevoerd.

In het program der leergangen van de katoelike universiteit hetwelk is afgekondigd, heeft men het ontslag bemerkt van den eerw. heer David, die den bergang gaf van belgische geschiedenis. Zyn oordeem en de vermoedenis die hy gevoelt, heeft hem gedwongen aan het leeraerschap vaerwel te zeggen; zyn opvolger is M. Poulet.

Het schynt dat er geene plegtige inhuldiging van den nieuwen rector zal plaats hebben; het professorskorps en de studenten zullen hem, in november aanstaende, een banket aanbieden.

De inschryvingen zyn reeds zeer talryk, niet alleen voor de verschillende leergangen, maar ook voor dat der mynen, kunsten en manufacturen, die nu welings in de universiteit zyn ingerigt.

Men leest in het *Handelsblad* van Antwerpen:

Gisteren avond heeft zekere M. Vignoul, op het Kasteelplein, proeven genomen met een nieuw bloeschmachten, dat inderdaad zeer zonderling mag genoemd worden. Er was een houten gestel geplaatst met teer en petrool bestreken, en hetwelk rond 8 ure door eenen kommissionaris werd in brand gesteken. Nauwelyks stond het volop in brand of M. Vignoul, welke eene kleine blikken kas op den rug droeg, naderde den brand, greep den darm welke aan zyn blikken kasje was gehecht, en spoet eene hoerscheit van den inhoud op de vlammen, welke onmiddelyk werden uitgedoofd. Daarop gaf hy den kommissionaris bevel om het houtwerk op nieuw in brand te steken; maar welke moeite deze zich ook gaf, daerin kon hy niet gelukken; het hout wilde geen vuur meer vatten. Deze proefneming werd door een groot getal personen bygewoond, welke in den beginne dachten dat er een vuurwerk werd afgestoken. Volgens men zegt, zal er maendag nogmaels eene proefneming worden gedaan; de plaats waar dit gebeuren zal, is nog niet bekend.

In den hof van M. Van Heyst, in de Kerkstraat te Herenthals, staet een boom voor de tweede maal beladen met dikke volgroeiende appelen. Te Oelen schynt het zomer-jaergetyde teruggekeerd te zyn: de appelboomen bloeijen er op nieuw en men plukt er op den akker van F. Vettiers dit jaer voor de tweede maal vlas van omtrent een meter lang.

Men schryft uit Namen, 13 oktober:

Het wapen dat Mgr. Dechamps heeft aangenomen, draegt het beeld van O. L. Vrouw van Goeden Raed, die te Genazao, naby Rome, wordt vereerd; daerboven het wapen der Redemptoristenorde, gelyk het de gewoonte is voor de bisschoppen de kloosterlingen zyn geweest. De bispreuk is *Peregrini celsi porta munes*.

Valsche stukken van 10 francs zyn te Parys, te Lyon en andere belangryke steden van Frankryk in omloop. Zy zyn met eene zeldzame volmaetheid nagebootst, doch men kan ze onderscheiden van de stukken van het god alooi, door het gewigt, dat een weinig minder is, en door de kleur, gelykende een weinig aan het rood.

— Donderdag, 19 dezer, zal de laatste der vier eklipsen van het jaer 1865 plaats hebben. Het is een zoneklips, gedeeltelyk zichtbaar in Europa en Zuid-Amerika en geheel in Noord-Amerika en in West-Afrika. Het begin van den eklips is om 4 ure 26 minuten naonon, het grootste punt ten 5 ure 22 minuten en het einde by het ondergaen der zon ten 6 ure 2 minuten. De grootte van de eklips zal het 35 honderdste der zonneschijf zyn.

Men schryft uit Texel, 6 oktober:

Ten opzichte van de hier heerschende pokziekte onder de schapen kan worden medegedeeld, dat die ziekte eerder toe- dan afneemt. Zy heerscht echter tot nog toe heel gering, want van de 30,000 schapen op Texel bestaende, zyn ruim 60 aengelast, waaraan een 20 tal zyn bezweken. In eene op gisteren gehouden vergadering van schapenhouders is besloten om door bydrage van 5 cents voor ieder schape een zeker kapitaal te vormen, om zoodra een beest wordt aengelast, het onmiddelyk af te maken en te begraven en den egenaer 12 gulden uit te betalen. Het is te hopen, dat de schapenhouders hun waer belang genoeg begrypen, om niet alleen aan het fonds deel te nemen, maar ook de aengelaste beesten onmiddelyk af te maken en te begraven, als een der eerste middelen om de ziekte zooveel mogelyk te beperken.

Engeland.

UITBREIDING DER VEEZIEKTE.

In Suffolk breidt de runderpest zich meer en meer uit. In de vallei van Aylesbury, die tot nu toe vry was gebleven, is de ziekte nu insgelyk uitgebroken. Inzonderheid was dit het geval te Walton, Wendon en Rishborough. Evenzoo heeft zich ook de ziekte vertoond in de nabijheid van Sunderland.

Uit Newcastle luiden de berichten voortdurend zeer ongunstig. Volgens mededeeling uit Edinburgh, zyn in het distrikt Roseburgh sedert 12 augustus 390 runderen aengelast, waarvan 320 zyn gestorven of afgemaakt, 36 hersteld en 34 onder behandeling gehouden.

Eene commissie bestaende uit eenige beroemde veeartsen en een lid van den *Privy Council* hebben een bezoek gebracht op het landgoed van den heer Harvey, parlements lid, alwaar onder de aanzienlyke kuddes schapen, dezelfde ziekte heerschte, als die welke thans onder de koeijen heerscht. 874 schapen waren reeds gestorven sedert den 9 september toen het eerste geval zich voorded.

By ingesteld onderzoek is gebleken, dat in de huid van de vierde maag vlekken waren, als die welke werden opgemerkt by dieren die aan de veeziekte waren gestorven. Ook de longen waren zeer aengedaen. Het meerendeel der commissie was van oordeel, dat de schapen aan dezelfde ziekte leden als de koeijen, ofschoon men er niet in geslaagd was dien aengaende tot zekerheid te komen.

Meer en meer krygt men de zekerheid dat er ook eene kwaadaardige ziekte onder het wild heerscht. De konynen zyn er grootendeels door aengedaen; de hazen verliezen het haar, terwyl de hond met uitslag en zweeren is bedekt. Het vleesch van de hazen, konynen, zowel als van de vogels, is meestal ontstoken.

Den 4 dezer zyn by Chatham, in tegenwoordigheid van de lords der admiraliteit, de onlangs aengekondigde proeven genomen met zoogenaemde torpedodood, of in het water verborgen toestellen om schepen te doen springen. Die toestellen waren verterdigd door noord-amerikaansche ingenieurs welke gedurende den jongsten burgeroorlog, waarin zeer veel gebruik van die vernielingswerktuigen gemaakt is, met het bestuur der torpedo-dienst belast zyn geweest, en thans hunne uitsluiting, die vele verbeteringen van de vroeger gehezigde toestellen van dien aard bevat, aan de britsche regering te koop hebben gehouden. De proefnemingen zyn allezins gelukt. Het eerst deed men, door middel van eene magneto-elektrische battery, een torpedo springen, die gedurende 100 uren 30 voet diep in het water had gelegen. Zy deed eene 100 voet breede waterkolom ruim 150 voet hoog opzyn. By de volgende proeven liet men op gelyke wyze torpedodood springen, die met 440 pond buskruit, benevens steenen en andere voorwerpen van dien aard, gevuld waren: zy hadden een nog veel krachtiger uitwerking. Ten slotte is de ontloffing eenige voeten hoog uit het water opgeheven, brak dierby en zonk weldra, aan alle kanten lek geworden, in de diepte neder. — Op een nader te bepalen dag zullen nog meer proeven met deze toestellen genomen worden.